

en als omstrengd met de banden die ons allen in Adam, krachtens onze schepping uit eenen bloede, saamvernocht hielden.

KUYPER.

Niet als menschen behagende.

Maar gelijk wij van God beproefd zijn geweest, dat ons het Evangelie zou toebereiden worden, alsoo spreken wij, niet als menschen behagende, maar Godde, die onze harten beproeft.

(1 Thess. 2: 4).

Ge kunt te veel en ge kunt te weinig doen, om menschen te behagen, en in beide kan verzekering der liefde; kan overheersching van zelfzucht; kan zonde zijn.

Nu wordt de één meer door de zonde der pluinstrijkerij en de ander meer door de zonde der norscheit verlok, en beiden gaan zoo door dat pluinstrijken als door dat norscheit van hun God af; maar geen van beiden wilten ze van nature hun zonde, die hierin steelt inzien, veel min erkennen.

Ja, wat nog erger is, beiden weten niet voor liefde op zulk een wijze over de zonde van den ander te oordeelen, dat ze ongemerkt hun eigen zonde goedpraten.

Beproef er zelve maar op.

Bijaldien een vleienend, pluinstrijkend aard hebt, en er uw werk van maakt om den menschen lieve dingen te zeggen, die hun ijdelheid prikkelen en hun behaagzucht kietelen, dan zult ge er telkens op uit zijn, om uit de hoogte een ander te veroordeelen, die zich norsch aanstelt.

Ge zult het telkens druk hebben over de onvriendelijkheid van die stugge menschen. Er veel over spreken, dat toch die stugheid en norscheit geen aanbeveling voor een Christen is. En ten leste er toe komen, om een hard oordeel te vellen over dat soort Christendom, waar alle vriendelijkheid en beminnelijkheid uit weg is.

„Neen,” hoort men dan zeggen en krijgt men te lezen, „dat kan het Christendom van onze Heere Jezus Christus niet zijn. Hij was altoos voorkomend, altijd vriendelijk, nooit anders dan beminnelijk. En daarom die stugge, stijve, harde lieden, ze kunnen zijn verkoren niet zijn. Wat ik beu, en wat mij toelacht, wordt er dan gemeenlijk bijgevoegd, is een vriendelijk Christendom van zachten en innemenden toon.”

En natuurlijk, als zoo iemand, na dat gezegd te hebben, u dan op een zoeten, fluweelachtigen toon toespreekt, en u prijst in uw aangezicht, en u allerlei lieve dingen zegt, die uw ik zoo wonder streelen, dan denkt hij zich zelf en zoekt hij u diets te maken, dat hij fluweelachtig gevele nu eigenlijk het ware Christendom van Jezus is.

Zoo praat hij over zijn eigen zonde heen. De splinter en de balk!

Maar kom nu bij den ander, en ge vindt het niet veel beter.

„Neen,” zegt zulke, „van dat lieve, zoete, fluweelachtige Christendom moet ik niets hebben. De menschen kunnen mij niet schelen. Ik leef niet om menschen. Menschen, wier adem in hun neusgaten is, zijn in niets te achten. Ge moogt een mensch niet ontzien. Ge moogt niets om de menschen doen noch laten, en niet al dat zoet gepraat begaafte ge onder bloemen den ernst des levens.”

En daarom haat zulke dan al die aanminnende taal, en past hij wel op, dat ze nooit over zijn lippen komt. Integendeel, de dingen bij hun naam te noemen, is zijn streel. Wat de menschen van hem denken, trekt hij zich niet aan.

Hij heeft het gelezen, hoe de Heere Jezus van *adversarij* heeft gesproken en in dien driewerf *teu* u heeft uitgeroepen, en in dien toon acht hij daarom dat *steeds* getuigd moet worden.

Is het niet alsoo, dat alle menschen leugenaars zijn!

En niet dat hij het zegt, ziet hij u straf en stroef met zijn wang gezicht aan. Zijn oog staat donker. Zijn stem is schril. Zijn toon afstootend.

Stugger en norscher is er niet.

En omdat hij nu zoo naar waarheid de zonde van den pluinstrijker gekapitteld heeft, komt het niet in hem op, dat er zonde ook in zijn norscheit kan wezen.

En zelfvoldaan, in ste van veroortmoedigd, snijdt hij straks het gesprek met u af.

Waar ligt hier de gouden lijn der waarheid? Uw heilige apostel biedt u, als hij zegt: „Ik spreek niet als menschen behagende, maar Godde, die onze harten beproeft,” en er aanstonds op volgen laat: „Wij zijn vriendelijk onder u geweest, gelijk als een voedster haar kinderen koestert.”

God de Heere teekent hier zelf de scheidslijn. Gij zult geen afgoden, maar God de Heere dienen. En hiertegen u zondigt, zoowel de vleier, die een mensch, als ware hij een afgod, pluinstrijkt, als de stugge menschen, die ieder voor den afgod van zijn eigen hoogmoedigheid krupen doet.

Gij zult God den Heere dienen. Hem alleen. Hem in iederen mensch. En als ge nu een mensch pluinstrijkt, of zoet en lief toespreekt om hem voor u in te nemen, om u in zijn gunst in te dringen, om zijn gracie te winnen, dan verkort ge de waarheid; dan zegt ge, wat ge niet meent; dan vergeet ge God den Heere, die dien mensch en u gemaakt heeft en in uw hart staat ge voor uw God geoordeeld.

Maar ook als ge stug, norsch en stroef iedermensch afijnt en wegwerpt, dan vergeet ge God den Heere, want die God heeft u geboden, dat ge uw naasten zult liefhebben als uzelve; en Hij heeft u een vriendelijken toon gegeven om te lokken, evenals een vader den toorn om te toonen; en het is tegen die liefde en tegen die beschikking, die God de Heere ook over onze toon en onze stem moet hebben, dat ge in uw kriegelheid en norscheit u bezondigt.

Hier mag wel op gelet.

Heden ten dage vooral.

Want bij massa vindt ge er thans onder de Christenen, die, o, zoo inschikkelijk op het stuk der waarheid, en o, zoo toeschietelijk zijn in het heilige, en alles door de vingers zien, en op niets iets zeggen zullen, en schier op niets anders uit zijn, dan om maar te boek te staan, als een der *line* menschen.

Vooral onder de Ebuken is dat zoo.

Hunner is het aanminnig Christendom; het lieve Christendom; het vriendelijke Christendom. En hieruit ontspruit, o, zoo groot gevaar voor prediker en leek, om al wat hard is te verzwijgen, al wat zeer doet te mijden, en door

dien fluweelachtigen toon toch eigenlijk te beargen, wat de diepste ernst in uw geloof, in uw belijden, in de Heeren profeten en apostelen, en niet het minst in de soms zoo straffe woorden van uw Heiland zelve is.

Maar ook de andere zonde komt zoo gedurig voor, en meest voor onder hen, die met de Gereformeerden meegaan.

Deze toch staan wel op hun stuk. Ontzien geen mensch. Durven het voor de waarheid opnemen. Maar worden, helaas, door dien vaak bangen strijd zoo dikwijls verlok tot voorbarig en hard oordeelen, en vervallen daardoor, o, zoo licht in dien barschen, norschen, wrangen toon, waarin geen liefdeden meer te bespeuren valt.

En ook dit mag niet.

Ook dit moet even beslist bestreden.

En als ge dan andere Gereformeerden vindt, die op het stuk der waarheid evenmin iets zullen toegeven, en even onwrikbaar voor de eere van hun God staan, maar wien de stille nederigheid en ootmoedigheid uit elken trek van het gelaat spreekt, en die met minzamen toon als worstelen om u iets van hun ernst in de ziel te planten, dan voelt toch ieder: *Dat is het ware!* Zoo moet het met ons allen zijn!

Zie op Jezus, zie op zijn apostelen maar. Wie werd door hen ooit ontzien?

Wat deed de Heere ooit om menschen te behagen?

Welk pluinstrijkend woord is van de apostolische lippen ooit gehoord?

Hoe kan de toorn des Heeren niet in het boovaardig hart der hoogmoedigen donderen, en hoe merklijk en ontzettend ernstig kan de Heere de zondaren niet overkomen met zijn doordringenden, harden toon!

Maar daarbij en daarnaast, welk een diepte der liefde en des ontfermens en des erbarmens! Wat heilige deernis en wat goddelijk mededoen!

Wat engelentaal als op hemelstem vloede van zijn lippen!

En dat waarom anders, dan omdat Hij God bedoelde en in zijn toornen en in zijn ontfermen? En daarom zij dat ook uw maatstaf. Dat alleen!

Nooit een hard woord, dan omdat Gods eere het eischt.

En ook nooit een lief woord, dan om er God den Heere in te denken.

Met dien regel, dan bestert den pluinstrijker de vleitaal op de lippen, en de hitse maar wordt zacht van toon.

Liefde, en daarom ernstig, tot toornens toe. Ernstig tot toornens toe, en daarom in liefde den broeder zoekend!

KUYPER.

Amsterdam, 14 October.

In enkele plaatsen schijnt over de wijze waarop de *Kerkelijke Kas* in het leven behoort te treden, zeker misverstand te bestaan.

De bedoeling is natuurlijk, dat de kerkeraad, in zijn gewone vergadering, de oprichting tot stand brenge. Wilde dan ook de regering op een inzending door den officieel kerkeraad handelen, dan zou de inzending alleen door praeses en scriba geschieden. En alleen omdat men vooruit weet, dat de overheid dit niet doet, wordt het stuk dan ingezonden, ondertekend door al de leden.

Maar men versta wel, dat toch de kerkeraad, als tegenwoordigende en verstaande de geheele gemeente, hier den eersten stap heeft te doen.

Het kon ook wel anders; maar het zou anders niet goed zijn; men zou er zijn positie door verzwakken, alsof men onzijdig aan de deugdelijkheid van zijn kerkeraad twijfelde.

Is echter op die wijs de opzending door den kerkeraad eenmaal geschied, dan moet natuurlijk, na ontvangst van de koninklijke goedkeuring, onverwijld een vergadering, nu niet van den kerkeraad, maar van zijn leden plaats hebben, die op wordt geroepen door die heeren, die in de concept-statuten als eerste bestuurders benoemd zijn.

Deze bestuurders roepen dan deze kerkerandsleden samen, omdat deze dan op dit oogenblik moet de eenige leden van de vereniging de *Kerkelijke Kas* zijn.

Maar hun eerste werk moet dan ook wezen, om terstond een huishoudelijk reglement gereed te maken en in te voeren, waarbij bepaald wordt, hoe nu *alle leden der gemeente* lid kunnen worden, voorzover ze bij den kerkeraad op het duplicatidmatenboek als leden der gemeente bekend zijn.

Het doel is dus, dat de heele gemeente lid zij, en de *Kerkelijke Kas* niet anders zij dan de gemeente zelve, maar nu voorzien van rechtspersoonlijkheid, om te kunnen koopen en verkoopen, huren en verhuuren en allerlei dading te doen.

Het op meer dan een plaats uiteengezet verzuim, alsof deze *Kerkelijke Kas* beoogd zou de diaconie in staat van afhankelijkheid te brengen, mist dan ook elken grond.

Integendeel, de *Kerkelijke Kas* wil voor de diaconie uitsluitend kassiersdiensten doen, en alle beschikking over de gelden geheel aan broeders diakenen overlaten.

Te Amsterdam b.v. is dit zoo geregeld, dat de broeders diakenen evenals van tevoren rekening en verantwoording aan den kerkeraad doen, en dat de kerkeraad aan de *Kerkelijke Kas* alleen de eindcijfers in ontvangst en uitgaaf overgeeft.

Rekenplichtig aan de *Kerkelijke Kas* wordt een diaken dan alleen, als hij zijn plicht niet doet, zijn rekening niet aan den kerkeraad inzendt, of burgerrechtelijk moest nagezet.

Dan natuurlijk zou zulk een goddeloos diaken den kerkeraad uitlachen. En daarom moet dan in zulk een geval de *Kerkelijke Kas* achter den kerkeraad staan, om zulk een eer- en plichtvergeten mensch desnoods door een actie bij den rechter te kunnen dwingen.

Men zij dus volkomen gerust.

Goede, vrome, godzalige diakenen hebben niets te vrezen.

Een schrikbeeld kan de *Kerkelijke Kas* alleen zijn voor wie goddeloosheden zou willen bedekken.

En nu, dit ware eenvoudig schandelijk. Het tegendeel van *Gereformerd*!

In ons dispuut over de hiërarchische ambten mengt zich thans ook *De Tijd*.

Het Roomsche orgaan komt de Irenischen te hulpe.

Ons redebeleid vraakt ze niet geheel. Ze vindt er wel eenige klem in.

Alleen, zoo zegt haar redactie: Indien de gemeente, de majesteit en de Geest, die onze Koning in de hemelen bezit, de aanstelling van provinciale ambtenaren en landsambtenaren op het kerkelijk erf al in haar noodzakelijkheid ophelt, daaruit volgt toch nog gezins, dat ze er niet zijn kunnen.

Ze schreef er van:

„Wat dunkt u? — Wij voor ons kunnen slechts met verbaazing een dergelijk afwijken van een overtuiging zoo scherpzinnig vernut beschouwen. Een van beiden toch: of van de niet-noodzakelijkheid laat zich niet besluiten tot het niet-bestaan eener hiërarchie (en ons dunkt, daarvoor valt nog al wat te zeggen!) — of wanneer de heer Kuyper de doot hem